

Středověká hudba (od 5. do 14. století)

- je spjata s vývojem křesťanství (liturgická-náboženská)
- nejdříve jde o jednohlasý liturgický latinský zpěv – GREGORIÁNSKÝ CHORÁL (svůj název má podle papeže Řehoře Velikého (540-604), který nechal tyto zpěvy sesbírat a seřadit)

<https://www.youtube.com/watch?v=0vt5roykV88>

- Vyvíjí se notopis od tzv. NEUM k notovému zápisu

NEUMY: <http://www.gmhrstena.edu.sk/projekty/stranky/parcova/images/neuman.jpg>

Kvadratická notace: tvar čtverce, na linkách, jasná výška http://www.muzykotekaszkolna.pl/data/resources/graphics/Grafiki_do_artykulow/nota_quadrata2.jpg

- Postupně se objevuje i vícehlasý zpěv, zdokonalují se nástroje, vzniká i hudba světská (mimo kostel)

Příklad světské hudby (1365): <https://www.youtube.com/watch?v=9ti59NdbG1c>

Vzniká tzv. polyfonie (více na sobě nezávislých hlasů)

Příklad polyfonie: <https://www.youtube.com/watch?v=Ke2BuKG65Sw>

Renesanční hudba (15.-16. století)

- návrat k antice, obrat k člověku (zámořské objevy, vynálezy) – tedy kromě hudby duchovní velký rozvoj i hudby světské (pro zábavu)
- **prosazuje se vícehlasá vokální hudba VOKÁLNÍ POLYFONIE**
- zdokonaluje se notopis – **lze již zapisovat nejen výšku, ale i délku not** – nevybarvené (bílé) noty
<http://cdn.imslp.org/images/thumb/pdfs/aa/77edb491f3defe7c21cb4fd0a067c731aeb5ccb5.png>
- dokonce se experimentuje s více sbory např. bazilika sv. Marka v Benátkách – dvoje varhany, několik sborů, které zpívaly z různých míst

Významní autoři:

Orlando di Lasso (1532-1594)

Giovanni Pierluigi da Palestrina (1525-1594)

<https://www.youtube.com/watch?v=pOYk-qZn0KI>

Příklad světské renesanční hudby.

Juan del Encina (1468-1529) - (Španělsko)

<https://www.youtube.com/watch?v=iZj9xGAFro8>

Otázky:

1. Středověká hudba je spjata s _____.
2. Gregoriánský chorál je zpíváný _____ v _____ jazyce a používá se dodnes při _____.
3. První značky, kterými se zapisovala melodie nad text se jmenují _____.
4. Tyto značky ale nedokázaly přesně zachytit ani délku ani výšku tónu.
5. Postupně se z nich vyvinuly noty. Ty měly nejdříve tvar _____. Dokázaly zachytit výšku (pasaly se do notové osnovy). Délka not se zpívala podle délky slabik.
6. Ve středověku se později začíná zpívat vícehlasně, tento způsob zpěvu se dále uplatňuje především v renesanci. Takovému zpěvu se říká _____.
7. V renesanci už se noty nepíší jenom černě, ale začíná se používat i bílá (nevybarvená) notace. To už dává možnost rozlišit nejenom výšku (viz dříve), ale i _____ tónu.